

Titel: BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1945-03-05)

Citation: "BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1945-03-05)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_024-shoot-workidacc-1992_0005_024_Holt_1250/facsimile.pdf (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Kære Holt,

Tak for dit brev idag, som har krydset mit. Dine nye betragtninger gør næppe ~~gør~~ mit i gaar afsendte brev overflødig, og ændrer for mig ikke noget væsentligt. Jeg skal blot gøre et par supplerende bemærkninger om nogle enkeltheder.

Jeg har indført følgende sprogbrug: intensiva exponenter (prosodemer resp. morfemer) er "nominale" morfemer resp. akcenter; extensiva exponenter er "verbale" morfemer resp. modulationer. Inden for en korrelation kaldes x, y og z intensiva, A, B , og C extensiva. Dette er blot en terminologisk bemærkning; betegnelserne kan jo være ligegyldige, men de maa ikke benyttes paa en saadan maade at det medfører mulighed for forveksling.

I byde etc. vilde jeg mene at roden (= radikal-enhedens udtryk) er h-d, medens de alternerende vokaler/infixer (udtryk for derivativer) og/eller informanter (indre udtryk for morfemer). Den klassiske analyse kan umuligt have ret i at regne alternerende udtrykstørrelser med til roden. Men dette spørgsmål angaar jo kun udtryksanalysen (tegn-analysen) og ikke specielt den indholdsanalyse, som interesserer dig nu.

Det faktum, at der ved 'baand' er synkretisme mellem sing. og plur., kan kun fortolkes saaledes, at de to numeri er polære (den ene intensiv, den anden extensiv), men kan ikke benyttes til at vise hvilken af de to numeri der er intensiv og hvilken der er extensiv. Dette kan overhovedet kun vises gennem vikarieringer, og disse giver ganske rigtig det af dig formodede resultat: da ~~stene~~/~~sten~~ 'sten' kan vikariere for 'stene' og 'flak' for 'fiske', kan heraf sluttes, at sprogsystemet (det semantiske system) anbringer plur. som intensiv og sing. som extensiv. Sprogbygningssystemet stemmer iøvrigt hermed, idet plur. er dominerende over for ~~stene~~ synkretismen mellem ubestemt artikel og 'nul-artikel' samt (i arkaisk stil) mellem personerne og mellem indikativ og konjunktiv-infinitiv ~~stene~~ (i arkaisk stil haves jo f. ex. i sing. jeg er, du est; i vi komme falder ind, sammen m. konj.-inf.). Og naar den ene af to er dominerende og den anden ikke, bestemmer jeg den dominerende som intensiv fra sprogbygningens synspunkt.

Hvad du iøvrigt taler om, er størrelser, der dels optræder som nominaltemaer, dels som pseudonominer (i. e. verber). De har altsaa disse to varianter. Qua invarianter defineres de som nominaltemaer.

(I andre af dine eksempler er det ganske vist radikaler, der optræder med forskelligt derivativ, hvoraf een kan være udtrykt ved nul; en del af det, du - i tilknytning til traditionen - kalder primær derivation hører hertil.)

Mange hilsener
din hengivne